

พระราชกฤษฎีกา

กำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ
ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิ
ในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน
พ.ศ. ๒๕๕๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
เป็นปีที่ ๖๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการ
จ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับ
ประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตนซึ่งมิใช่ลูกจ้าง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๕๐
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการ
เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๕๑
และมาตรา ๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตาม
บทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๕๔”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตนซึ่งมีใช้ลุล่วง พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๔ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“ผู้ประกันตน” หมายความว่า ผู้ซึ่งจ่ายเงินสมทบอันก่อให้เกิดสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้

“เงินสมทบ” หมายความว่า เงินที่จัดเก็บจากผู้ประกันตนตามพระราชกฤษฎีกานี้

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานประกันสังคม สำนักงานประกันสังคมจังหวัด สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ หรือสถานที่อื่นตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๕ บุคคลตามมาตรา ๔๐ ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ หากประสงค์จะสมัครเป็นผู้ประกันตน ให้แสดงความจำนงต่อสำนักงานตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด

มาตรา ๖ ให้ผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเป็นรายเดือนเดือนละครั้ง ทั้งนี้ผู้ประกันตนอาจจ่ายเงินสมทบล่วงหน้าได้ครั้งละไม่เกินสิบสองเดือน แต่ไม่อาจจ่ายเงินสมทบย้อนหลังได้ การจ่ายเงินสมทบในวันใดของเดือนใดให้ถือเป็นการจ่ายเงินสมทบของเดือนนั้นและเดือนต่อไปตามจำนวนเงินสมทบที่จ่ายล่วงหน้า

ในกรณีที่ผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบล่วงหน้าครั้งละเกินจำนวนหนึ่งเดือนขึ้นไป และผู้ประกันตนเสียชีวิต ให้สำนักงานคืนเงินสมทบส่วนที่จ่ายล่วงหน้า ให้แก่สามี ภริยา บิดา มารดา หรือบุตรของผู้ประกันตนในจำนวนที่เท่ากัน

มาตรา ๗ สิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเดือนละหนึ่งร้อยบาทมีดังต่อไปนี้

(๑) ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย

(๒) ประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพ

(๓) ประโยชน์ทดแทนในกรณีตาย

มาตรา ๘ สิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเดือนละหนึ่งร้อยห้าสิบบาทมีดังต่อไปนี้

(๑) ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย

(๒) ประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพ

(๓) ประโยชน์ทดแทนในกรณีตาย

(๔) ประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ

มาตรา ๙ ผู้ประกันตนมีสิทธิเปลี่ยนการจ่ายเงินสมทบระหว่างการจ่ายเงินสมทบตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ ได้ปีละหนึ่งครั้ง โดยยื่นแสดงความจำนงต่อสำนักงานตามแบบที่เลขาธิการกำหนดก่อนวันที่ ๒๕ ธันวาคมของทุกปี และให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคมของปีถัดไป

มาตรา ๑๐ ผู้ประกันตนหรือบุคคลอื่นใดเห็นว่าตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ และประสงค์จะขอรับประโยชน์ทดแทนนั้น ให้ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนดต่อสำนักงานภายในสองปีนับแต่วันที่มิสิทธิ และให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายพิจารณาสั่งการโดยเร็ว

ในกรณียื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนเกินสองปีนับแต่วันที่มิสิทธิ ผู้ยื่นคำขอต้องแสดงเหตุผลและความจำเป็นที่ไม่อาจยื่นภายในกำหนดเวลาดังกล่าวต่อเลขาธิการ หากเลขาธิการเห็นว่ามีเหตุผลและความจำเป็นเพียงพอให้รับคำขอนั้นไว้พิจารณา

ในกรณีที่มีการส่งจ่ายประโยชน์ทดแทนที่เป็นตัวเงินตามวรรคหนึ่ง และได้แจ้งให้ผู้ประกันตนหรือบุคคลซึ่งมิสิทธิทราบแล้ว หากผู้ประกันตนหรือบุคคลซึ่งมิสิทธิไม่มารับเงินภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน

มาตรา ๑๑ ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้กรณีเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลประเภทผู้ป่วยในตั้งแต่สองวันขึ้นไป ในอัตราวันละสองร้อยบาท ปีละไม่เกินยี่สิบวัน ต่อเมื่อภายในระยะเวลาสี่เดือน ผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือนก่อนเดือนที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย

มาตรา ๑๒ ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพ เมื่อคณะกรรมการการแพทย์วินิจฉัยแล้วว่าเป็นผู้ทุพพลภาพหรือทุพพลภาพเพิ่มขึ้นเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ต่อเดือน เป็นระยะเวลาสิบห้าปี ดังต่อไปนี้

(๑) อัตราเดือนละห้าร้อยบาทต่อเมื่อภายในระยะเวลาสิบเดือน ผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนเดือนที่ทุพพลภาพ

(๒) อัตราเดือนละหกร้อยห้าสิบบาทต่อเมื่อภายในระยะเวลายี่สิบเดือน ผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบสองเดือนก่อนเดือนที่ทุพพลภาพ

(๓) อัตราเดือนละแปดร้อยบาทต่อเมื่อภายในระยะเวลาสี่สิบเดือน ผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่เดือนก่อนเดือนที่ทุพพลภาพ

(๔) อัตราเดือนละหนึ่งพันบาทต่อเมื่อภายในระยะเวลาหกสิบเดือน ผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าสามสิบหกเดือนก่อนเดือนที่ทุพพลภาพ

ในกรณีผู้ประกันตนซึ่งได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพถึงแก่ความตาย ให้สิทธิในการรับเงินทดแทนการขาดรายได้กรณีทุพพลภาพดังกล่าวเป็นอันระงับในเดือนถัดไป และให้บุคคลตามมาตรา ๑๓ มีสิทธิได้รับเงินค่าทำศพ

มาตรา ๑๓ กรณีผู้ประกันตนถึงแก่ความตาย ให้จ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีตายเป็นเงินค่าทำศพในอัตราสองหมื่นบาทต่อเมื่อภายในระยะเวลาสิบสองเดือน ผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนเดือนที่ถึงแก่ความตาย

การจ่ายค่าทำศพตามวรรคหนึ่ง ให้จ่ายแก่บุคคลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลซึ่งผู้ประกันตนทำหนังสือระบุให้เป็นผู้จัดการศพและได้เป็นผู้จัดการศพผู้ประกันตน

(๒) สามี ภรรยา บิดา มารดา หรือบุตรของผู้ประกันตน ซึ่งมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้จัดการศพผู้ประกันตน

(๓) บุคคลอื่นที่มีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้จัดการศพผู้ประกันตน

ในกรณีที่ผู้ประกันตนซึ่งได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพถึงแก่ความตาย ให้จ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีตายตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๑๔ ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ เป็นเงินบำเหน็จชราภาพ ในอัตราไม่น้อยกว่าจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายสมทบเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพพร้อมด้วยผลประโยชน์ตอบแทนรายปีที่สำนักงานประกันสังคมประกาศกำหนดในแต่ละปี ต่อเมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์และไม่ประสงค์จะเป็นผู้ประกันตนต่อไป

ในกรณีผู้ประกันตนประสงค์จะได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพเพิ่มขึ้น ให้จ่ายเงินสมทบเพิ่มเติมจากอัตราที่กำหนดในมาตรา ๘ แต่ต้องไม่เกินเดือนละหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕ ในกรณีผู้ประกันตนถึงแก่ความตายก่อนอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์หรือก่อนที่จะได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพตามมาตรา ๑๔ ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพให้แก่สามี ภริยา บิดา มารดา หรือบุตรของผู้ประกันตนในจำนวนที่เท่ากัน

กรณีผู้ประกันตนไม่มีผู้มีสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลซึ่งผู้ประกันตนทำหนังสือระบุไว้เป็นผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ

มาตรา ๑๖ สิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตนสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ได้เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔

(๓) แสดงความจำนงค์ต่อสำนักงานว่า ไม่ประสงค์เป็นผู้ประกันตนต่อไป

การสิ้นสุดลงแห่งสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนตาม (๒) และ (๓) มิให้ใช้บังคับกับกรณีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพและกรณีชราภาพ

มาตรา ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณระยะเวลาที่จะก่อให้เกิดสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ ให้นับระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตนซึ่งมิใช่ลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๓๗ และระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชกฤษฎีกานี้เข้าด้วยกัน

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ผู้ประกันตนหรือบุคคลซึ่งมีสิทธิตามพระราชกฤษฎีกานี้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีใดกรณีหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และในพระราชกฤษฎีกานี้ในกรณีเดียวกัน ให้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนที่มากกว่าได้เพียงกรณีเดียว

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับกรณีที่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ

มาตรา ๑๙ สิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนตามพระราชกฤษฎีกานี้ ไม่อาจโอนกันได้และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา ๒๐ ในระยะเริ่มแรก ให้ผู้ประกันตนที่เลือกสิทธิประโยชน์ตามมาตรา ๗ จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนในอัตราเดือนละเจ็ดสิบบาท และผู้ประกันตนที่เลือกสิทธิประโยชน์ตามมาตรา ๘ จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนในอัตราเดือนละหนึ่งร้อยบาท ทั้งนี้ จนกว่าสำนักงานจะประกาศเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๒๑ บุคคลใดเป็นผู้ประกันตนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตนซึ่งมิใช่ลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๓๗ อยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ประกันตนตามพระราชกฤษฎีกานี้

ในกรณีที่ผู้ประกันตนที่มีสิทธิรับประโยชน์ทดแทนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตนซึ่งมิใช่ลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๓๗ อยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนไม่น้อยกว่าสิทธิตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตนซึ่งมิใช่ลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน หลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทน รวมทั้งปรับลดอัตราเงินสมทบและให้จ่ายเงินสมทบเป็นรายเดือนของผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ของผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้